

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w VI Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO
Sędziowie: SSO
SSR (spr.)
Protokolant: st. sekr.

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2012 r. w

na rozprawie

sprawy z wniosku:

z udziałem: *Spółdzielni Mieszkaniowej*.

o ujawnienie dokumentów

na skutek apelacji uczestnika od punktu I w zakresie odnośników: 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, oraz punktu II i IV postanowienia Sądu Rejonowego w XII Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt XII Ns Rej. KRS 16140/11/822

postanawia:

1. *zmienić* punkt I postanowienia w zakresie odnośnika 9 w ten sposób, że:

nakazuje uczestnikowi Spółdzielni Mieszkaniowej

w udostępnić wnioskodawcy

umowy o pracę wraz z aneksami zawartymi przez spółdzielnię

z Prezesem Zarządu i Zastępcą Prezesa Zarządu

pełnomocnikiem zarządu i jednocześnie Główną

Księgową i Kierownikiem Działu Organizacyjno-

Prawno-Mieszkaniowego

Kierownikiem Osiedla

2. *u c h y l i ć* postanowienie w zaskarżonym zakresie w pozostałej części i przekazać sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w XII Wydziałowi Krajowego Rejestru Sądowego do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy
za zgodność: STATYSTA

Uzasadnienie wyroku z dnia 30.08.2012 r.

Wnioskodawca w dniu 21.11.2011 r. złożył wniosek do SR w Wydziału KRS o zobowiązanie zarządu SM do przekazania kopii dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem za potwierdzeniem przekazania i odbioru, szczegółowo określonych w pkt I cyfra 1-15, z uzasadnieniem, iż mimo złożonego w tym przedmiocie wniosku do spółdzielni w dniu 30.09.2011 r. nie otrzymał kopii tych dokumentów, zaś w zakresie regulaminów oświadczył, że spółdzielnia zapewniała go, iż należne regulaminy otrzymał, co nie jest prawdą. W pkt II. 1-10, wniósł o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia szczegółowo określonych tam dokumentów, sprawę fotografowania (wykonywania zdjęć oraz możliwością sporządzania odpisów i kserokopii). W uzasadnieniu wskazał, iż mimo wniosku złożonego w dniu 30.09.2011 r. i wyznaczonych zarządowi spółdzielni terminów, ta nie przygotowała tych dokumentów natomiast w dniu 16.11.2011 r. udostępniono mu protokół lustracyjny, zakazując jednak fotografowania. Odmowa zawarta w piśmie zarządu z dnia 3.11.2011 r. jest bezprawna, gdyż według ustawy prawo spółdzielcze pracownicy spółdzielni to osoby trzecie i przepisy te mają charakter nadrzędny nad przepisami o ochronie danych osobowych.

W odpowiedzi na wniosek (k. 1370-1372 akt rejestrowych KRS 16140/11/822) spółdzielnia potwierdziła, iż wnioskodawca w dniu 30.09.2011 r. złożył wniosek o udostępnienie lub wykonanie kopii dokumentów, został poinformowany, iż o możliwości ich odbioru po ich przygotowaniu zostanie odrębnie poinformowany z uwagi na bardzo szeroki zakres dokumentów w tym również archiwalny. Zgodnie z § 19 statutu spółdzielni wnioski skierowane do zarządu winny być rozpatrzone w ciągu 1 miesiąca. Pismem z dnia 3.11.2011 r. spółdzielnia poinformowała wnioskodawcę o możliwości odbioru części dokumentów po wniesieniu stosownej opłaty. Wnioskodawca w dniu 16.11.2011 r. zgłosił się do biura, gdzie przekazano mu kopie uchwał rady nadzorczej strony protokołu lustracyjnego, Uchwał Walnego Zgromadzenia, Uchwał Zebrania Przedstawicieli. Do wglądu przygotowano również dokumenty objęte pkt II. 1, 2, 6, 7, 8 i 9. wnioskodawca odebrał powyższe dokumenty, po czym po przeanalizowaniu protokołu lustracji wszczął awanturę oraz odebrał potwierdzenie odbioru dokumentów uniemożliwiając ich wydanie. Pismem z dnia 29.11.2011 r. spółdzielnia poinformowała wnioskodawcę o możliwości odbioru pozostałych dokumentów.

W piśmie z dnia 17.01.2012 r. wnioskodawca powołując się na przepisy ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz statutu spółdzielni Siarkowiec wskazał, iż termin 1-go miesiąca na rozpatrzenie wniosków do zarządu spółdzielni nie dotyczy jego wniosku.

przedstawił własną wersję wydarzeń z dnia 16.11.2011 r., wskazując między innymi, iż okazane mu jedynie kopie protokołu z lustracji bez zezwolenia na zrobienie zdjęć. Powołując się na treść art. 93 § 2 prawa spółdzielczego członek spółdzielni ma prawo przeglądania oryginałów dokumentów, które powinny być udostępniane na każde jego żądanie. Odniósł się szczegółowo do kwestii udostępniania przez spółdzielnię umów o pracę z pracownikami spółdzielni, powołując się na przepis art. 8.1 ustęp 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz art. 1 § 1 ustawy prawo spółdzielcze, jak również wyroku TK z dnia 15.07.2009 r. i z dnia 17.12.2008 r. K 64/07 i 16/08.

W kolejnym piśmie procesowym z daty 23.03.2012 r. uczestnik wniosł o oddalenie wniosku oświadczając, iż wszystkie dokumenty zostały wnioskodawcy udostępnione, zaś w przypadku żądania udostępnienia umów o pracę z pracownikami spółdzielni odmówił dostępu twierdząc, iż nie są to osoby trzecie. Sąd Rejonowy na rozprawie dopuścił dowody z dokumentów przedłożone przez wnioskodawcę jako załączniki do pism procesowych oraz przez uczestnika, wysłuchał oświadczeń stron postępowania, w których m. in. uczestnik oświadczył, iż wnioskodawca otrzymał dokumenty, które spółdzielnia posiada, załącznik do uchwały zarządu nr 2/2004 został przekazany wnioskodawcy, a zasłonięto jedynie nazwiska osób uprawnionych zarzucił, iż nie były przeprowadzone prawdopodobnie remonty w 2011 r., co do regulaminów zostały one wydane zgodnie z postanowieniem sądu z dnia 15.02.2011 r. Wnioskodawca potwierdził, iż otrzymał część dokumentów, które podał do protokołu (vide protokół rozprawy k. 1443-1445).

Dnia 3.04.2012 r. SR wydał postanowienie, w którym w pkt I zobowiązał uczestnika do wydania kopii dokumentów wyliczonych w tym postanowieniu, w pkt II zobowiązał spółdzielnię do wydania wnioskodawcy odpisu regulaminów za wyjątkiem regulaminów, o których mowa w postanowieniu z dnia 15.02.2011 r. W pkt III oddalił wniosek w pozostałym zakresie i w pkt IV orzekł, iż każdy z uczestników ponosi we własnym zakresie koszty postępowania. W uzasadnieniu tegoż postanowienia sąd stwierdził, iż stan faktyczny był w zasadzie bezsporny, powołał się na oświadczenia stron złożone do protokołu rozprawy. Uznał, iż w świetle znaczenia art. 8¹ ustęp 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych umowy z jej pracownikami, a w szczególności z członkami organu to umowy z osobami trzecimi, gdyż jest to źródło zobowiązania spółdzielni o charakterze finansowym i co do tego przepisu jako szczególnego ustawa o ochronie danych osobowych nie znajduje zastosowania również w kontekście art. 3 ustawy prawo spółdzielcze. Sąd uzasadnił, iż oddalenie wniosku dotyczyło dokumentów, co do których wnioskodawca przyznał, iż zostały mu doręczone, a ponadto sąd w postanowieniu z dnia 15.02.2011 r. zobowiązał spółdzielnię do udostępnienia

wnioskodawcy kopii umowy o dostarczenie energii cieplnej, której integralną częścią są aneksy i załączniki, a zatem nie zasadnym jest ponowne orzekanie w tym przedmiocie.

Powyższe postanowienie apelacją zaskarżyła spółdzielnia mieszkaniowa (.....) w

Zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa procesowego mający wpływ na wynik sprawy poprzez ustalenia faktycznie sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc) poprzez przyjęcie, iż uczestnik posiada faktury dotyczące przyłącza wody i wynajmu pomieszczeń wspólnych, których to uczestnik nie posiada, a zatem nie możliwym jest ich wydanie wnioskodawcy,
- bezpodstawne odmówienie wiarygodności twierdzeniem uczestnika w kwestii przekazania kopii dokumentów zgodnie z żądaniem wnioskodawcy,
- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 18 § 1 prawa spółdzielczego i art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych poprzez przyjęcie przez sąd, iż umowy o prace z pracownikami spółdzielni to umowy zawarte z osobami trzecimi, jak również poprzez zobowiązanie uczestnika do wydania odpisu dokumentów podczas gdy wnioskodawca żądał jedynie udostępnienia ich do wglądu. W uzasadnieniu apelacji uczestnik jednoznacznie wskazał, iż nie zaskarża przedmiotowego postanowienia w pkt I. 2, 4 i 8. W uzasadnieniu szczegółowo odniósł się do poszczególnych dokumentów objętych postanowieniem sądu zarzucając, iż ich nie posiada z uwagi na upływ okresu ich archiwizacji, bądź też z uwagi na brak wynajmowania pomieszczeń wspólnych; zarzucił też, iż umowy o remonty i o świadczenie usług zostały wysłane wnioskodawcy pismem z dnia 22.12.2011 r. dołączonym do sprawy. Zarzucił też, iż protokoły z lustracji zostały wnioskodawcy udostępnione, co wynika z samego twierdzenia wnioskodawcy stanowiącego pismo załącznik nr 10 do wniosku, zaś w dniu 16.11.2011 r. spółdzielnia zgodnie z żądaniem wniosku umożliwiła wnioskodawcy zapoznanie się z regulaminami wydanymi na podstawie statutu, a wnioskodawca nigdy nie żądał wydania mu kopii tych dokumentów. Powołując się na uchwałę SN sygn. I PZP 28/93 oraz art. 23, 24 kc i art. 11¹ kp wskazał, iż ochrona danych osobowych wynika nie tylko z ustawy o ochronie danych, ale z powołanych wyżej przepisów, a pracodawca musi chronić dobro osobiste pracownika, którym jest m.in. jego wynagrodzenie. Na tej podstawie wniósł o:
 - zmianę zaskarżonego postanowienia co do pkt I ppkt. 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, oraz pkt II i oddalenie wniosku w tym zakresie i zasądzenie kosztów postępowania od wnioskodawcy, ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia w powyższej części i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawca odpis apelacji otrzymał w dniu 22.06.2012 r. (ZPO – k. 1470) i odpowiedź na apelację złożył osobiście do SO Sądu Gospodarczego w za pośrednictwem SR w dniu 11.07.2012 r. (pismo – k. 1475 i nast.). Zgodnie z przepisem art.372 kpc odpowiedź na apelację składa się w terminie 2 tygodni od daty otrzymania odpisu apelacji, zatem pismo procesowe wnioskodawcy stanowiące w istocie odpowiedź na apelację, wraz z dołączonymi doń załącznikami sąd pominął jako spóźnione (art. 167 kpc).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie podnieść należy, iż przedmiotem kontroli instancyjnej w sprawie było wyłącznie postanowienie sądu rejonowego w zakresie zaskarżonym apelacją, na mocy art. 378 § 1 kpc w zw. z art. 368 § 1 pkt 1 kpc (tzw. granice zaskarżenia). Oznacza to, iż pkt III postanowienia o oddaleniu wniosku oraz pkt I, 2, 4 i 8 nie były przedmiotem rozpoznania przez sąd okręgowy, jako że w tym zakresie apelujący nie zaskarżył postanowienia.

Apelacja uczestnika zasiłgiwała na uwzględnienie, choć nie do końca w takim zakresie, jak wynikało to z jej uzasadnienia.

Po pierwsze niezasadnym było stanowisko skarżącego w zakresie wykładni sformułowania przepisu art. 8¹. 1. Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych: „ *umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi* ” w odniesieniu do pracowników spółdzielni. Przepis ten stanowi : *Członek spółdzielni mieszkaniowej ma prawo otrzymania odpisu statutu i regulaminów oraz kopii uchwał organów spółdzielni i protokołów obrad organów spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych oraz faktur i umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi.*

2. Koszty sporządzania odpisów i kopii tych dokumentów, z wyjątkiem statutu i regulaminów uchwalonych na podstawie statutu, pokrywa członek spółdzielni wnioskujący o ich otrzymanie.

Analogiczne pojęcie zawiera przepis art. Art. 18 Prawa Spółdzielczego:

§ 1 Prawa i obowiązki wynikające z członkostwa w spółdzielni są dla wszystkich członków równe.

§ 2. Członek spółdzielni ma prawo:

(...)

3) otrzymania odpisu statutu i regulaminów, zaznajamiania się z uchwałami organów spółdzielni, protokołami obrad organów spółdzielni, protokołami lustracji, rocznymi sprawozdaniami finansowymi, umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami trzecimi, z zastrzeżeniem art. 8¹ ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, z późn. zm.);

- 4) *żądania rozpatrzenia przez właściwe organy spółdzielni wniosków dotyczących jej działalności;*
- 5) *udziału w nadwyżce bilansowej;*
- 6) *do świadczeń spółdzielni w zakresie jej statutowej działalności.*

§ 3. Spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni i przez to wyrządzi spółdzielni znaczną szkodę. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie. Członek, któremu odmówiono wglądu do umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia tych umów. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia członkowi pisemnej odmowy.

Zdaniem sądu odwoławczego wykładnia aksjologiczna pojęcia „osoba trzecia” nakazuje uznawać za taką każdy, inny od spółdzielni podmiot prawa, a zatem nawet członka spółdzielni. Byłaby to jednak wykładnia zbyt daleko idąca, bowiem jeśli miały by to być wszystkie inne podmioty prawa, wówczas ustawodawca nie powoływałby w ogóle przy fakturach i umowach osób trzecich. Dlatego takimi „osobami trzecimi” nie można uznawać członków spółdzielni, jako że to członkowie spółdzielni tworzą ten podmiot prawa i stanowią poprzez swoje organy o tej spółdzielni. Ustawa Prawo spółdzielcze stanowi:

Art. 1 § 1. Spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą.

§ 2. Spółdzielnia może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

Art. 2 : Spółdzielnia prowadzi działalność na podstawie niniejszej ustawy, innych ustaw oraz zarejestrowanego statutu.

Art. 3 : Majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków.

Ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych stanowi:

Art. 1:

Celem spółdzielni mieszkaniowej, zwanej dalej „spółdzielnią”, jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i innych potrzeb członków oraz ich rodzin, przez dostarczanie członkom samodzielnych lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych, a także lokali o innym przeznaczeniu.

Art. 1¹⁾ Spółdzielnia mieszkaniowa nie może odnosić korzyści majątkowych kosztem swoich członków, w szczególności z tytułu przekształceń praw do lokali.

Powyższe unormowania nakazują wyklądać przepis art. 8¹⁾ oraz 18 § 2 pkt 3 cyt. wyżej przez pryzmat wzmocnienia ochrony praw członka spółdzielni, w tym prawa do informacji oraz kontroli działań jej organów, zwłaszcza przez pryzmat podejmowanych przez te organy działań wywołujących skutki finansowe dla członków tej spółdzielni. (por. Wyrok SN z dnia 24.05.1995r. I CRN 63/95). Takimi właśnie decyzjami są

umowy o pracę, w tym również z członkami organów spółdzielni, które to osoby jako przyszli pracownicy (dopiero zawarcie umowy czyni tę osobę pracownikiem) są dla spółdzielni „osobami trzecimi”. Również wykładnia celowościowa i historyczna w/w przepisów nakazuje pracowników spółdzielni traktować jako „osoby trzecie”. Śledząc proces legislacyjny nad wprowadzeniem przepisu art. 8¹.1 Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych podnieść należy, iż początkowo sejm wprowadzał ograniczenia dostępu dla członka spółdzielni mieszkaniowej do umów o pracę (druk sejmowy nr 768:

Rozdział 1¹

Prawa członków spółdzielni mieszkaniowej

Art. 8 ze Zn. 1

1. Członek spółdzielni mieszkaniowej ma prawo otrzymania odpisu statutu i regulaminów oraz kopii uchwał organów spółdzielni i protokołów obrad organów spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych oraz faktur i umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, dotyczących nieruchomości, w której znajduje się lokal, z wyjątkiem uchwał organów spółdzielni i protokołów obrad organów spółdzielni dotyczących spraw innego członka spółdzielni, innego uprawnionego do lokalu lub innego pracownika albo członka organu spółdzielni oraz umów stanowiących podstawę stosunku pracy, umów o budowę lub o ustanowienie prawa do lokalu i innych umów o korzystanie ze świadczeń spółdzielni.

2. Spółdzielnia może odmówić członkowi wydania kopii umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to chronioną prawem tajemnicę tych osób. Jeżeli przeszkoda do wydania kopii dotyczy części umowy, spółdzielnia może odmówić wydania tej kopii tej części umowy. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie i zawierać wskazanie przyczyny odmowy. Członek, któremu odmówiono wydania kopii umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi lub ich części, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do wydania kopii tych umów lub ich części. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia członkowi pisemnej odmowy.

Uzasadnienie do projektu sejmowego

(...) Reguluje się prawa członków spółdzielni mieszkaniowych poprzez dodanie nowego rozdziału (w art. 1 w pkt 8). Możliwość żądania odpisów i kopii dokumentów, jakimi dysponuje spółdzielnia, ma umożliwić członkowi spółdzielni realny wpływ na kontrolowanie działalności zarządu jego spółdzielni.)

Następnie senat wykreślił wszystkie w/w ograniczenia, pozostawiając jedynie przepis w obecnym brzmieniu, a więc z pełnym dostępem członka spółdzielni do jej dokumentów, z uzasadnieniem następującym:

„W świetle zgłaszanych i zaobserwowanych praktyk spółdzielni w zakresie wykonywania przepisów obowiązujących dotychczas w kwestii dostępu do dokumentów, polegających na odsuwaniu członków spółdzielni od informacji oraz licznych przypadkach odmów udostępniania dokumentów spółdzielni, mających istotny wpływ na sytuację prawną i majątkową członka, w opinii Senatu, członek spółdzielni powinien mieć nieograniczony dostęp do wszystkich dokumentów dotyczących spółdzielni (poprawki nr 8 i 9) z tym, że koszty udostępnienia odpisów statutu i regulaminów powinny być poniesione przez spółdzielnię, a koszty pozostałych dokumentów ponosić

powinien członek spółdzielni (poprawka nr 10).

Poprawka nr 11 poszerza obowiązek informacyjny spółdzielni i zobowiązuje ją do udostępniania na stronie internetowej wskazanych w przepisie dokumentów."

Z tych względów sąd w składzie obecnym stanął na stanowisku, iż „osobą trzecią” w umowach zawieranych przez spółdzielnię jest każdy podmiot prawa, za wyjątkiem innego członka spółdzielni (por. kom do art. 18 Ustawy Prawo spółdzielcze K. Korus w: Lex Omega). Jednocześnie przepis art. 8¹ Ustawy o sp. m. jest przepisem szczególnym do art. 18 pr. sp. w zw. z art. 1.7 Ustawy o sp. m. , skoro w sposób odrębny od Ustawy Prawo spółdzielcze reguluje problematykę praw członka spółdzielni mieszkaniowej. Konsekwentnie, zgodnie z zamysłem ustawodawcy (finalnie senatu) nie powieła ograniczenia prawa członka spółdzielni mieszkaniowej do otrzymywania kopii umów z osobami trzecimi z uwagi na ich prawa czy naruszenie interesu spółdzielni, nie odwołuje się też do tegoż przepisu art. 18 § 3 pr. sp. „Zastrzeżenie art. 8¹ ust. 1”, poczynione w art. 18 § 1 pkt 3 pr. sp. odnosi się jedynie do tego, iż w spółdzielni mieszkaniowej jej członkowie mają prawo do kopii dokumentów, a nie tylko prawo do zaznajamiania się z nimi, jak wskazano to w przepisie art. 18 § 1 pkt 3 pr. sp.

Sąd, odnosząc się do orzeczenia SN I CNP 16/10 zauważa, iż nie zostało ono w sposób poprawny stezowane w: Legalis. Uzasadnienie tego wyroku wskazuje bowiem jedynie tyle, iż sąd ten nie stwierdził bezprawności orzeczenia sądu meriti niższej instancji, który w przypadku członka spółdzielni mieszkaniowej zastosował przepis art. 18 § 3 pr. sp.; SN nie przesądził jednak, która wykładnia „... bardziej odpowiada sztuce stosowania prawa...” (vide: uzasadnienie do wyroku Izby Cywilnej z 0.12.2010r.).

Z wyżej przedstawionych względów należało zatem przyjąć, iż przepis art. 18 § 3 Prawa spółdzielczego nie ma w ogóle zastosowania do spółdzielni mieszkaniowych, bowiem kwestię zasad udostępniania członkowi takich spółdzielni dokumentów, w tym umów z osobami trzecimi w sposób odrębny i samodzielny, a więc szczególny reguluje przepis art. 8¹ Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, który w swej treści nie zawiera żadnych ograniczeń w prawie członka tejże spółdzielni do w/w dokumentów (brak zapisu w art. 8¹ o odpowiednim stosowaniu przepisu art. 18 § 3 Pr. spółdzielczego; i na odwrót: brak zapisu w art. 18 § 3 o stosowaniu art. 8¹ sp. mieszk.). Jednocześnie brak podstaw do samodzielnego stosowania w tym przypadku Ustawy o ochronie danych osobowych, czy też przepisów kc i kp o ochronie dóbr osobistych z uwagi na treść art. 23.1 pkt 2 tejże ustawy, który stanowi:

Przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy :

(...)

2/ jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.

Takim właśnie „spełnieniem obowiązku, wynikającym z przepisu prawa” jest przepis szczególny art. 8¹ Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Ponieważ uczestnik postępowania konsekwentnie na etapie przesądowym, jak i w toku sprawy niezasadnie odmawiał udostępnienia wnioskodawcy umów o pracę, sąd okręgowy zmienił postanowienie sądu rejonowego w tym zakresie i orzekł zgodnie z przedmiotem żądania wnioskodawcy.

Sąd okręgowy zatem uznał, iż co do zasady wnioskodawcy należy się wgląd do umów o pracę, zawartymi przez spółdzielnię mieszkaniową, a zmiana orzeczenia sądu I instancji polegała tylko na tym, iż sąd orzekł zgodnie z petitum wniosku, którym było żądanie udostępnienia mu tych dokumentów z prawem fotografowania. Tymczasem sąd rejonowy wyszedł ponad to żądania, nakazując uczestnikowi wydanie kopii w/w dokumentów. Skoro przepis art. 8¹ 1 Ustawy o sp.m. pozwala na wydanie kopii w/w dokumentów, to wedle wykładni a fortiori tym bardziej można żądać udostępnienia ich do wglądu, z prawem fotokopii; chodzi bowiem o to, że takie kopie kosztują członka spółdzielni (art. 8¹ .2 sp.m.), zaś fotokopia wykonana przez członka spółdzielni pozwala na ten sam skutek, tyle tylko, że bezkosztowy, co ważne dla obu stron.

W pozostałej części postanowienie sądu rejonowego należało uchylić zgodnie z petitum apelacji.

Przede wszystkim wniosek nie był precyzyjnie sformułowany w zakresie, w jakim odnosił się do nakazania przez sąd uczestnikowi wydania, czy też udostępnienia poszczególnych dokumentów. Koniecznym było wskazanie przez wnioskodawcę w sposób konkretny, o jakie umowy, faktury, regulaminy chodzi (czego dotyczyły, kto i kiedy wykonał prace, objęte fakturami i umowami, m. in. będzie to konieczne pod kątem ustalenia przez sąd upływu okresu archiwizacji dokumentów przez spółdzielnię). Sąd I instancji nie usunął tego braku na wstępnym etapie badania formalnego wniosku, ani w toku postępowania, przy pomocy uczestnika, gdyby wnioskodawca nie miał konkretnej wiedzy w tym przedmiocie. Odnośnie pkt I ppkt 5 postanowienia dodatkowo wskazać należy, iż brakowało nadto sprecyzowania przez wnioskodawcę, a w ślad za nim błędnie powtórzył to sąd rejonowy, o jaką nieruchomość chodzi.

Taka konkretyzacja dokumentów była konieczna:

- po pierwsze, by ustalić, że takie dokumenty w ogóle istnieją (ciężar dowodu w tym przedmiocie spoczywał na wnioskodawcy),
- po drugie, by egzekucja takiego orzeczenia w ogóle była możliwa do przeprowadzenia (art. 1050 kpc); orzeczenie sądu musi bowiem nadawać się do wykonania,
- po trzecie, by w razie niewykonania tegoż obowiązku przez zarząd, można było konkretne osoby pociągnąć do odpowiedzialności karnej (art. 27³ pkt 1 Ustawy o sp. mieszk.).

Tymczasem tak ogólnikowo sformułowane orzeczenie sądu rejonowego nie nadawało się do wykonania i brak podstaw było do przyjęcia przez tenże sąd, z uwagi na ogólnikowe sformułowanie wniosku i jego uzasadnienie, że te dokumenty w ogóle istnieją.

Odnosnie pkt I ppkt 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 oraz pkt II rozstrzygnięcie było błędne, bowiem wykraczało ponad zadanie wniosku. Wnioskodawca żądał bowiem udostępnienia tych dokumentów (a więc okazania, udzielenia ich do wglądu), co zgodnie z wykładnią art. 8¹ a fortiori jest dopuszczalne. Tymczasem sąd I instancji w toku przewodu sądowego badał i ustalał, a także na tej podstawie orzekł o obowiązku wydania w/w kopii czy odpisów dokumentów.

Zatem sąd rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy w myśl art. 368 § 4 kpc. Zaznaczyć przy tym należy, iż przeprowadził sąd postępowanie dowodowe, dopuszczając dowody z dokumentów prywatnych załączonych do pism procesowych przez obie strony postępowania, niemniej z żaden sposób nie dokonał na ich podstawie ustaleń faktycznych, nie ocenił też ich wiarygodności w zakresie faktów z nich wynikających. Powyższy zarzut np. należy odnieść do pkt I ppkt 10 zaskarżonego postanowienia. O udostępnieniu protokołu lustracji mogła świadczyć treść pisma samego wnioskodawcy z dnia 29.06.2011r.(k. 1323), stanowiącego dowód w sprawie, ponadto sam wnioskodawca w uzasadnieniu wniosku wskazał, że protokół z lustracji został mu udostępniony, ale zakazano mu jedynie robienia zdjęć. Twierdzenia stron na w/w okoliczności, w tym okoliczności zdarzenia z dnia 16.11.2011r. wymagają poczynienia ustaleń przez sąd i oceny materiału dowodowego.

Dodatkowo sąd odwoławczy zauważył, iż na rozprawie wnioskodawca oświadczył, iż nie otrzymał dokumentów pkt I ppkt 6 i 7 za okres do końca roku 2010 (vide: protokół k. 1443), tymczasem sąd orzekł o obowiązku wydania ich za okres odmienny: od 2011r. do chwili udostępnienia.

Sąd rejonowy nie odniósł się w żaden sposób do przedmiotu rozstrzygnięcia w pkt III postanowienia z dnia 15.02.2011r. KRS 11646/10/375, oddalającym wniosek. Odnosi się to do żądania wnioskodawcy w tej z kolei sprawie o udostępnienie regulaminów wydanych na podstawie statutu spółdzielni (pkt II zaskarżonego postanowienia). Jak wynika z w/w postanowienia z dnia 15.02.2011r., a także z korespondencji stron dołączonej jako dowody w sprawie, sąd orzekał już prawomocnie w tym przedmiocie, nakazując wydać wnioskodawcy sprecyzowane w toku tamtego postępowania regulaminy, zaś w pozostałej części wniosek został prawomocnie oddalony, co w razie tożsamości przedmiotu żądania wniosku i rozstrzygnięcia skutkuje powagą rzeczy osądzonej w razie braku zmiany okoliczności sprawy por. art. 523 kpc). Jeżeli bowiem sąd orzekał już, czy to pozytywnie, czy to negatywnie w poprzednim postępowaniu w tej samej kwestii (wydanie odpisów regulaminów zawiera w swej treści i „pochłania” żądanie udostępnienia w/w dokumentów), to stanowi to podstawę do odrzucenia wniosku, a nie jego oddalenia, co zdaje się wskazywał sąd I instancji w swym uzasadnieniu.

Wreszcie sąd nakazując wydanie kopii dokumentów nie uwzględnił przepisu bezwzględnie obowiązującego art. 8¹.2 Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. W myśl jego treści obowiązek wydania kopii uzależniony jest od uprzedniego pokrycia przez wnioskodawcę kosztów sporządzenia tych kopii, co z kolei rzutuje na prawidłowość egzekucyjnego wykonania takiego obowiązku po myśli art. 1050 § 2 kpc. Takie zarzuty pojawiły się po stronie uczestnika w jego pismach zarówno procesowych, jak i korespondencji prywatnej adresowanej do wnioskodawcy, a stanowiącej dowód w sprawie. Jest to uchybienie sądu, które będzie wymagało w ponownym rozstrzygnięciu stosownej korekty sentencji postanowienia, o ile sąd pozytywnie orzeknie o obowiązku wydania takich kopii.

Z tych wszystkich względów orzeczenie sądu co do pkt II oraz pkt I ppkt 1, 3, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13 jako nie rozstrzygające o istocie sprawy, dotknięte w/w uchybieniami, co wyżej sąd uzasadnił, podlegało uchyleniu na mocy art. 386 § 4 kpc, a w ślad za nim pkt IV w zakresie kosztów postępowania, o których sąd w ponownym rozpoznaniu sprawy orzeknie na nowo, stosownie do wyniku rozstrzygnięcia i treści art. 520 kpc, z uwzględnieniem kosztów II instancji (art. 108 § 2 kpc).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy (art. 386 § 6 kpc) sąd I instancji najpierw zobowiąże wnioskodawcę, a następnie, jeśli nie będzie to możliwe z braku wiedzy i

dowodów w sprawie po stronie wnioskodawcy, przy pomocy wyjaśnień uczestnika, do sprecyzowania dokumentów, objętych w/w uchylonym postanowieniem, w tym również do sprecyzowania, o jaką nieruchomość chodzi w pkt I. 5 postanowienia, oraz za jaki okres wnioskodawca otrzymał dokumenty, obj. pkt I. 6 i 7, a w razie sporu, wykazania przez wnioskodawcę ich istnienia. Następnie sąd zobowiąże strony postępowania do konkretnego oznaczenia też dowodowych przy każdym z dokumentów, zawnioskowanych jako dowód w sprawie i wskazania przez strony, jakich konkretnie okoliczności one dowodzą. Bez takiej bowiem aktywności stron rzeczą nader utrudnioną będzie ustalenie przez sąd I instancji okoliczności spornej między stronami, czy dany dokument został udostępniony wnioskodawcy do wzglądu, z prawem wykonania zdjęć, a także ocena wiarygodności i istotności takiego środka dowodowego dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 kpc). Sąd oceni zwłaszcza twierdzenia stron i materiał dowodowy po kątem zarzutu uczestnika w toku postępowania w I instancji oraz w apelacji co do braku istnienia określonych dokumentów, a także co do ich udostępnienia, ale po zaciemnieniu określonych treści i w tym zakresie sąd wyda konkretne orzeczenie, przy uwzględnieniu oceny prawnej sądu II instancji, iż wszelkie zaciemniania treści dokumentów określonych w art. 8¹ Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych są niedopuszczalne. Ta ostatnia uwaga odnosi się do pkt I. I postanowienia. Wreszcie sąd ustali i rozstrzygnie w pozytywnego ustalenia, czy nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej w zakresie żądania, objętego pkt II uchylonego postanowienia w związku z postępowaniem uprzednio prawomocnie zakończonym merytorycznie pod sygn. RZ.XII NS REJ KRS 11646/10/375. Sąd rejonowy rozpoznając wniosek o udostępnienie wskazanych przez wnioskodawcę konkretnych dokumentów ustali ponadto, co oznacza dalsze żądanie wnioskodawcy: „z możliwością sporządzenia odpisów i kopii” (pkt II wniosku), jako że takiej możliwości sporządzenia kopii i odpisów przez członka spółdzielni przepis cyt. art. 8¹ nie daje. Jeśli zaś taką „możliwość” ma stworzyć spółdzielnia za żądanie wnioskodawcy, to takie żądanie nie nadaje się do egzekucji. Dla ułatwienia kontroli instancyjnej oraz ewentualnego wykonania orzeczenia sąd rejonowy ponumeruje w swym orzeczeniu poszczególne dokumenty, czy też dany rodzaj, czy grupę dokumentów, w razie nakazania wydania lub udostępnienia ich wnioskodawcy.

Na oryginalne właściwe podpisy
za zgodność:

SZCZĘSTA